

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

S. I.

VIDEAMVS nunc consilia Dei circa has Missiones. Nam in primis assignauit illis loca, ad quæ essent ituri; & quidem præscriptis terminis ac limitibus, dicens eis: *in viam gentium ne abieritis, & in ciuitates Samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues, quæ perierunt domus Israel.* Summa enim sapientia voluit Saluator labores ac difficultates prædicationis accommodare facultatibus & viribus suorum operatorum. Cuiusque Gentilium & Samaritanorum conuersio esset ex se magis ardua & plena maioribus difficultatibus; ipsi autem Apostoli tunc essent adhuc in virtute teneri, ac in ipsius schola ac doctrina quasi Tyrone: noluit itaque in principio eos occupare in tali conuersione, sed (vt ait S. Chrysostomus) à facilioribus incipere, & tantum in Iudæa prædicare, vbi erant omnes fideles, agnoscentes verum Deum. Post resurrectionem tamen, cum iam fortiores essent, & Christi doctrinæ magis periti, dixit vniuersim: *Exite in mundum vniuersum prædicare Euangelium omni creaturæ; & docete omnes gentes, vt impleretur quod æternus Pater filio suo dixit per Iaiam: & perurum est, vt sis mihi seruus ad suscitandas Tribus Iacob, & feces Israel conuertendas. Ecce dedi te in lucem gentium: vt sis salus mea vsque ad extremam terram.* quod per Apostolos impletum est, postquã Spiritus Sanctus eos repleuit sapientiã & sanctitate perfecta. *e Accipietis inquit, virtutem superueniens Spiritus Sancti in vos, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudæa, & Samaria, vsque ad vltimum terram.* Hæc tamen Missio, quam nunc eis commisit intra terminos Iudææ, erat quasi ad experiendum & probandum; vnde altera & experti essent & probati. Vfus autè est verbis illis: *te ad oues quæ perierunt domus Israel: & idem de seipso dixerat: vt intelligerent finem suæ prædicationis esse conuerrere peccatores & querere oues perditas; & errantes reuocare; eodè semper libentiùs accedentes, vbi maior esset necessitas. Ac propterea iussit eos ire non ad loca, vbi ipse iam prædicauerat: quia in ijs non erant adeò necessarij; sed quo erat ipse venturus, recens ingredientes, vbi erat ignorantia doctrinæ ipsius: vt eis aliquam darent notitiam. Et hoc ipsum vult seruare nunc operatorios Euangelicos: vt libenter velint accedere ad loca maxime indigentiã: in quibus minor est Dei cognitio, & rerum ad salutem spectantium: iuxta illud Apostoli d. c. d. de seipso, quod ab Ierusalem vsq; ad Illyricum repleuerit Euangelium Christi, sic autem, h non vbi nominatus est Christus, hoc est, quibus non erat annuntiatum de eo.*

DESIGNATO iam loco, distribuit Saluator vtraque vice tam i. Apostolos quàm k. alios discipulos, vt bini irent, nolens vnum solum aliquò ite, sed vt vnus alium comitaretur. Primum (vt ait Origenes) vt consuetudinem seruaret accipiendi semper duos ad res magnas sui obsequij: sicut elegit

Moylen

a Matt. 10. 5

Homil. 3. in Matthæum

b Marci 6. 15.

c Matt. 18. 19.

d Ias. 49. 6

e Act. 1. 8

f Matt. 12. 24.

g Luc. 10. 2

h Rom. 15. 10.

i Marci. 6. 7

k Luc. 10. 1.

S. Thomas.

in Catena

S. Luca.

Moyſen & Aaron, vt populū ex Aegypto educeret; & Iofue & Chaleb, vt pro terra promiffionis ad populum loqueretur, contra eius detractores: & quia quod duo aſſerunt, auidius excipitur: propterea enim in lege dicitur *in ore duorum vel trium teſtium ſtabit omne verbum*. Et ipſe Chriſtus teſtes ſuae *in Transfigurationis* adhibuit *Moyſe & Eliam*. Et n̄ *Paulum & Barnabam* nominauit, vt ſimul irent ad prædicandum gentibus Euangelium, & contra Antichriſtum mittere *duos teſtes Eliam & Enoch* Prædicatores qui honorem ipſius tueantur & propugnent. Duos præterea (vt ait Theophylactus) aſſociauit: vt alter alterum iuaret, conſolaretur, conſuleret, & in laboribus, dubijs, ac periculis ſeſe mutuo excitarent. Propterea enim dixit Eccleſiaſtes: *p̄ melius eſt duos eſſe ſimul, quàm vnum: habent enim emolumentum ſocietatis ſuae. ſi vnus ceciderit, ab altero ſulcietur. Vt ſoli, quia cum ceciderit, non habet ſubleuantem ſe. ſi dormierint duo ſouebuntur mutuo: vnus quomodo caleſcit? Et ſi quiſpiam præuulerit contra vnum, duo reſiſtunt ei*. Et Salomon dixit: *q̄ frater qui adiunatur à fratre, quaſi ciuitas firma*. Et Sanctus Gregorius ait, coniunxiſſe Chriſtum duos, ad ſignificandam vnionem charitatis, quæ exerceri non poteſt, niſi minimū inter duos; & vt per hanc coniunctionem mutuam agnoſceretur doctrina Domini dicentis *in hoc cognoscent omnes quia diſcipuli mei eſti, ſi dilectionē habueritis ad inuicē*. Et in hoc ipſo eluxit etiā ſuauiſ Domini prouidentia: nam cum Apoſtoli tunc non eſſent perfecti, ita eos aſſociauit, vt hanc Charitatis vnionem facilius ſeruarent: ac propterea coniunxit ſimul eos, qui erant aliās germani fratres: vt naturalis illa fraternitas corroboraret vnionem charitatis. Quod ex eo deducitur, quod S. Mattheus binos ſemper nominauerit & coniunxerit Apoſtolos, qui miſi fuerunt ad prædicandum: quaſi inſinuans, quinam ſimul fuerint miſi: & ita coniunxit *Petrum & Andream*; poſtea *Iacobum & Ioannem fratrem eius*; *Iacobum Alphaei & Thadaum etiam fratres*. Poſt aduentum autem Spiritūs ſancti, cum iam illi eſſent in charitate perfecti, ac diuiderentur per diuerſas prouincias & regna: non fuit neceſſaria hæc coniunctio: ſed vnusquisque Apoſtolorum ibat per ſe, quamuis ſecum acciperet aliquem ex alijs Diſcipulis: quia id ſemper decebat & expediebat, vt ſocium aliquē haberent. Et Sancti *Paulus & Barnabas* diu ſimul proficiſcebantur; & cum ex quadam occasione *u ab inuicem diſcederent*, quiſq; accepit alium diſcipulū ſecum. Et aduertit S. Chryſoſtomus, quod priusquam ab inuicem diſcederent, diuiſerint ſibi Prouincias ad quas eſſent ituri: ſicut antea reliqui Apoſtoli fecerant: vt ſciret quiſque partem quæ ad ipſum ſpectabat; nec ex aliquo errore conuenirent omnes in vnum.

POSTEA aſignauit eis Chriſtus formam & modum in ſuis Miſſionibus ſeruandum, dicens: *x nolite poſſidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in ſonis veſtris: non per am in via, neque duas tunicas, neque calceamen-*

1 Deuter.
19. 15.
Matth. 17.
16.
m Matth.
17. 3
n Actū.
13. 2.
o Apoc. 11. 3.
In Marci. 6.
p Eccleſ. 4. 9

q Proſ. a. b.
18. 19.

r Ioan. 13. 3

s Matth. 10. 2
Ita Ianſeni
us c. 15. cap.
cordia.

t Act. 13. 2.
v c. 15. 38
ibidem.

u Matth. 10. 9

Y Marc. 6. 8
Luc. 9. 3.
C. 6. 10. 4.

z Luc. 10. 7.

a Luc. 22. 35

Homil. 33.
in Matth.

b Luc. 10. 4.

c. 4. Reg. 4.
29.

4

ita, y sandalia neque virgam, qua se defenderent, sed baculum cui innirentur. In quo modo Missionis intendit Saluator noster quinque altissima perfectionis res sue partes, operarijs omnibus Euangelicis vade necessarias: quamuis non teneantur hec precepta ita seruare, vt verba loquantur. *In primis* enim probare voluit obedientiam, fidelitatem, propriamque iudicij subiectionem suorum Apostolorum: prescribens eis modum quoddam proficiscendi ad eum nouum ac difficilem; adedq; alienum a recepto & vsitato hominum more, & a proprio suo, quem ante habuerant. *Deinde* in eis aperire voluit, & iacere fundamenta paupertatis Euangelicæ; eoque exuere omni genere cupiditatis nimie que solitudinis rerum temporalium, quoad pecuniam, alimenta, vestes & calceamenta: ita vt superfluis omnibus præcisus, contenti essent necessarijs tantum ad vitam sustentandam. Et quoniam videbatur etiam aliquid imminuere in eo quod iudicabatur esse necessarium: voluit *tertio* (vt S. Hieronymus aduertit) vt inniterentur fiducia Diuinæ prouidentie, conijciendo in eas omnes curas suas: nam ipse Dominus in se recipiebat prospicere eis de omnibus necessarijs: nam *dignus est* (inquit) *operarius mercede sua*; altera quidem præcipua & magna, quæ est æterna in celo; altera autem temporalis & necessaria, quæ est, vt ipsi prospiciatur de necessarijs ad sustentationem ex ipso labore suo. Ac propterea eis dixit: *z in quamuisque domum intraueritis, in ea manete edentes & bibentes, qua apud illos sunt.* Quæ sententia voluit, eos certo sperare, quod ipse prouidentia sua effecturus esset, vt homines illos hospitio exciperent, & cibum potumque necessarium præberent. Quod aded exacte ille præstitit, vt nocte passionis suæ interrogauerit eos: *a quando misi vos sine sacco & pera, & calceamentis, quid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt: nihil.* Quarto voluit Dominus, vt illi confidentes ipsius prouidentie, ita abijcerent omnes superfluas curas aliarum rerum, vt eam unicam (vt ait S. Chrysostomus) curam sibi acciperent prædicationis, ac ministerij sibi commisi; nullum rebus alijs locum dantes, quæ ipsos ab vnica cura auerteret. Quod vt clarius exprimeret, dixit eis: *b neminem per viam salutis aueritis*, hoc est (vt S. Ambrosius interpretatur) ne hæreatis in rebus ad vos non spectantibus; neq; ad alia negotia attendatis: nisi ad illud, quod vobis est commissum. Eum in modum quo Elifæus Propheta cum mitteret Gezi cum baculo suo, vt mortuum puerum eius contactu iuscitaret, dixit ei: *c si occurrerit tibi homo, non salutes eum: & si salutauerit te quispiam, non respondeas illi.* Qui enim tendit ad negotium tanti momenti, quale est ad animas peccatis mortuas suscitandas; non debet se negotijs alijs humanis implicare, quibus a fine & scopo suo distrahatur.

DE NIQVE, vt intelligerent modum & rationem, qua essent alimenta accepturi, dixit eis: *d gratis accepistis, gratis date.* Quæ sententia (vt S.

Chry-

Chrylost. aduertit (simul reprimit superbiã & cupiditates. Reuocans illi in memoriam, quod miraculorum & Euangelium prædicandi, esset gratia ipsi à Deo collata, & quidem grauis, & absque illorum meritis: vt ita sese humiliet: ideoque vult, vt gratis illam alijs communicent, & non pro temporali precio. Nam (vt S. Augustinus ait) indigna res est, rem adeo preciosam, atque est ipsum Euangelium tradere pro vili adeo precio quale est pecunia. Accipiat itaque Prædicator sui laboris præmium à Deo; necessarium verò alimentum ad vitam sustentandam ita à populo accipiat, vt non videatur, quod prædicare sit negotiari; aut quod fiat propter aliquod temporale lucrù, cum aliqua specie auaritiæ. Cum enim talis species apparet: expedit potius dona non admittere, etiã quæ gratis offeruntur. Sicut Elizeus nunquã acceptare voluit, quod Naamã, qui fuerat leprosus, ei offerebat titulo gratitudinis, quod esset ab ipso mūdatus: quãuis nõ ei offerret tanquam precium acceptæ mundiciæ, sed ex liberalitate, dicens: *obsecro vt accipias benedictionem à seruo tuo: sed quia speciem habebat alicuius pretij, noluit acceptare, ne præberet occasionem cogitandi, quod pro accepta gratia precium acciperet, cum ea vteretur.*

PRÆCEPTA hæc à Saluatore nostro suis Apostolis & Discipulis proposita, moraliter interpretantes Sancti deducunt ex ijs multa documenta prædicatoribus vtilia. Nam teste S. Remigio, videtur Christus D. N. illis præceptis voluisse Prædicatores exaltare ad primi hominis dignitatẽ, antequam in peccatum laberetur; cum solum cæli thesauros possideret, & omnia terrena in corde suo contemneret, nihili faciens aurum & argentum, & quæcunque mundus nunc magni facit: & S. Chryostomus ad alius adhuc culmen rem hanc exaltat, dicens voluisse Christum Dominũ eos ex hominibus Angelos facere, liberos & ab omni temporali cura expeditos: vt solum attenderent officio suo prædicandi. Imò etiam à nimia cura circa ipsum officium eos liberauit dicens: *f nolite solliciti esse qualiter, aut quid respondeatis, aut quid dicatis: spiritus enim Sanctus docebit vos in ipsa hora, quid oporteat vos dicere.* hac ratione reddens eis facile ac iucundum, quod ex se fuisset alias graue, ac laboriosum; ijs præcipue, qui ab vno in alterum locum ratione officij transeuntes, locum non habent ad præparandas suas conciones. Ipse tamen Dominus eos iuuat, ac de spiritali alimento pro ipsis, & pro alijs prospicit; sicut circa alimenta temporalia facit. Quod (ait idem Sanctus) summa est iucunditatis, & consolationis. Nihil enim est ita iucundũ, vt à cura & sollicitudine erutum esse; & maxime cum possibile fuerit ab hac erutos, in nullo minorari; Deo præsertim & pro omnibus nobis effectu. ipse enim Dominus præses omnia supplet. Certum autem est nunquam defuturum aliquid ex parte Diuinę prouidentię, nisi fiducia in illam deficiat. Ac propterea Sanctus Gregorius

De Bap-
tismo car-
nerum.

Homil. 33. in
Mattheum

c 4. Reg. 3.
16.

Refert S.
Trom. in
Catena

Homil. 33.
supra.

f Luc. 12. 11

dixit: Tāta Prædicatoris debet esse in Deo fiducia, vt præsentis vitæ lum-
 pitibus, quamuis non prouideat, tamen sibi hos non deesse certissime sci-
 at: ne dum mens eius occupatur ad temporalia, minus alijs prouideat.
 terna. Sed vt hæc fiducia vera sit: re ipsa ostendenda est, abijciendo quic-
 cunque excessum & imperfectionem, quæ per ea, quæ Christus Domi-
 nus prohibuit significatur. *Prin: im non possidere aurum neque argentum in sa-
 na mulsum*, teste S. Gregor. significat: non esse absconderi: dam sapientiam
 neque gratiam sermonis, sed liberaliter communicandam: non enim ei
 acceperunt pro se, sed pro alijs; & *g: sapientia abscondita, & thesaurus iniquus,
 qua utilitas in viris?* Non ferre secum calceamenta, quæ ex animalib. ma-
 tuis conficiuntur, est, non se cooperire a fectibus rerū improbatum; nec
 opera mortua facere. Permittuntur tamen accipere *sandalia*, quæ non te-
 gunt pedem ex parte superiori, quamuis pedis plantam tueantur. Quod
 (teste S. Augustino) significat: ipsum Euangelium non esse occultandum,
 sed manifestandum omnibus; nec tamen debet terræ adhærescere, vt pro-
 pter terrena commoda promulgetur. Non habere duas tunicas, dicitur
 significare: eos non debere cum duplicitate sed cum simplicitate prædi-
 care, & homines alloqui. Neque *virgam* debet habere, quæ significat de-
 fensionem: nam (vt ait S. Ambrosius) progredi debent cum spiritu man-
 suetudinis & clementiæ, & absque vilo indicio iræ, furoris aut vindictæ.
 Item sicut Apostoli tunc non erant pastores; nec Prædicatores, propterea
 quod tales sunt, sunt etiam Prælati: ideo non habent *virgam potestatis*, ad
 peccantes castigandos. Hæc enim potestas ad solos superiores pertinet.
 Quamuis S. Marcus dicat permisisse Dominum, vt h *virgam in via* tollerent,
 quæ est potestas correctionis vitiorum; & ius exigendi necessariam pro
 seipis sustentationem. Studere tamen debent (ait S. Hieronymus) ne *vir-
 ga* conuertatur in serpentem; neq; innitantur baculo arundineo; collo-
 cantes suum solatium in carnis delictis.

§. II.

PRÆSCRIPTA forma & ratione perfectionis, instruit Saluator
 noster Apostolos ac discipulos suos, de modo se habendi, cum Ci-
 uitates, aut castella ingrederentur. Et primum ait: a *interrogate quis
 in ea dignus sit: & ibi manete donec exeatis*. Non dixit: interrogate, quis in ea
 sit diues, aut nobilis, aut quis bonam domum & commodam habere
 habitationem: sed *quis dignus sit*, hoc est, bonus & pius. Et vult (vt S. Hier-
 onymus ait) alios interrogari de bonitate ac virtute hospitis: ne Prædi-
 catorum dignitas suscipientis infamia deturpetur; & ne accipiat occu-
 sio (vt ait S. Ambrosius) hospitium mutandi, & contristandi hospiti-
 tem, praua illa retributione illum deserendi; & indicium detur leuitatis
 ipsius Prædicatoris. Ac propterea Sanctus Lucas dicit Christum eis di-

H. mil. 17.
 in Euangel.

g Eccles. 4.
 17.

lib. 2. do Cō
 ensis.
 Euang c 30

In Luca 10.

h Marci 6.8
 Ita D. Au-
 gust. supra
 In Matth.
 10. Tom. 9.

I

a Matth.
 10. 11.
 Supra.

lib. in Lu-
 cam
 S. Chry-
 sostomus.
 Homil. 33.

xiii.